

COMMUNICATIE TIPS

**voor een warm
contact met
personen met
dementie**

VERTREK VAN WAT WÉL KAN

Ga uit van wat de
persoon met dementie
nog kan.

Geef waardering of een
compliment voor wat
goed gaat.

Nodig uit tot actie of
wees vriendelijk sturend:
“We gaan nu samen even
naar buiten”.

CONTACT ZOEKEN

Zorg dat de ander je ziet
terwijl je spreekt.

Ga op gelijke hoogte
staan of zitten.

Oogcontact
en een rustige omgeving
helpen.

CONTACT ZOEKEN

Ga na of de persoon nog goed hoort en ziet.

Harder spreken is niet nodig, articuleer goed. Spreek met een warme stem.

Doe geen twee dingen tegelijk.

COMMUNICEREN OP MAAT

Pas je tempo aan:
vertraag maar
overdrijf niet.

Luister geduldig naar het
verhaal van de persoon
met dementie.

Een reactie of vervolg
van een verhaal hoeft
niet altijd.

COMMUNICEREN OP MAAT

Heeft de persoon met dementie moeite om zich uit te drukken, probeer dan te verwoorden wat hij misschien zou willen zeggen of herhaal woorden die vaak voorkomen in het verhaal.

Heb aandacht voor gebaren die woorden vervangen of ondersteunen.

PRATEN IN PLAATS VAN VRAGEN

Praat over wat je nu ziet,
hoort, ruikt en voelt.

Praat over
gebeurtenissen uit het
verleden, zoals de
kindertijd.

Stel geen vragen over
recente gebeurtenissen.

Stel één vraag per keer.
Stel ja/nee-vragen.

PRATEN IN PLAATS VAN VRAGEN

Spreek over de vroegere
interesses, gewoontes en
voorkeuren.

Zorg voor orde,
regelmaat, structuur,
een vaste dagindeling
en terugkerende rituelen.

PRATEN IN PLAATS VAN VRAGEN

Je nabijheid,
aanwezigheid en rustige
uitstraling zijn vaak
belangrijker
dan woorden.

Vertel ook iets over jezelf.

Stilte kan zinvol zijn.

GEVOELEN STAAN CENTRAAL

Neem wat gezegd wordt
niet te letterlijk.

Zoek naar de gevoelens
achter de woorden en ga
erop in.

Zeg wat je bij de ander
ziet: "Ik zie dat je boos
bent, vertel eens".

Ga niet in discussie
over feiten.

WEES JE BEWUST VAN MOGELIJKE ANGST OF ACHTERDOCHT

Vermijd woorden en
thema's die angst
uitlokken.

Vermijd fluisteren.

Vermijd praten met
anderen over de persoon
met dementie in zijn
aanwezigheid.

WEES JE BEWUST VAN MOGELIJKE ANGST OF ACHTERDOCHT

Antwoord zo eerlijk
mogelijk op vragen.

Spreek rustig, duidelijk
en met een warme stem.

Leid indien nodig af naar
een ander onderwerp.

Doe samen iets leuks.

BIED VEILIGHEID EN ZEKERHEID

Ondersteun waar nodig
of neem discreet over.

Gebruik
geheugensteuntjes.

Wees voorzichtig met
woorden die beoordelend
kunnen overkomen,
zoals 'altijd' en 'nooit'.

BEGRIJPEN

Gebruik korte, duidelijke zinnen die makkelijk te begrijpen zijn.

Als meerkeuzevragen moeilijker worden, geef dan minder keuzes.

Leg stap voor stap uit wat je doet of gaat doen.

BEGRIJPEN

Controleer of de persoon
met dementie jou heeft
begrepen.

Speel in op het gedrag
en de gezichtsuitdrukking.

Doe dingen voor
en toon hoe het kan.

BEGRIJPEN

Informatie verwerken
vraagt meer tijd.
Wacht daarom wat
langer op een antwoord
of reactie.

Deel je boodschap op
in verschillende stappen.

'Waarom'-vragen zijn
complex en moeilijk te
beantwoorden.

Gebruik ja/nee-vragen.

TOON EN HOUDING

Ga ervan uit dat de
persoon met dementie
de situatie begrijpt.

Betrek de persoon met
dementie zoveel mogelijk
bij keuzes en
beslissingen.

Praat niet over de
persoon heen.

TOON EN HOUDING

Spreek de persoon met dementie aan als een volwassene.

Gebruik zijn naam en vermijd verkleinwoorden.

Ook door een vriendelijke lichaamstaal kan je laten blijken dat je het beste voor hebt met de persoon met dementie.

TOON EN HOUDING

De gezichtsuitdrukking van de ander kan je laten zien of jouw woorden goed over komen.

Vriendelijkheid en een glimlach vormen vaak de sleutel tot goede communicatie.

Gepaste humor kan ontspannend werken.

COLOFON

Deze Dementiewijzer is opgemaakt naar het voorbeeld van de Dementiewijzer Brugge – met dank aan de Stad Brugge en Expertisecentrum Dementie Foton.

Verantwoordelijke uitgever:

empact

Jaar van uitgave: 2024

De Dementiewijzer is verkrijgbaar bij:

- jouw arts
- Jan Yperman Ziekenhuis
- Infopunt Dementie
- woonzorgcentrum
- dienst gezinszorg
- Eerstelijnszone Westhoek
- Expertisecentrum Dementie SOPHIA

